

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет: Фармацевтичний

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

 Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

02 вересня 2024 року

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З
ЦИКЛОМ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 053 «Психологія»

Освітньо-професійна програма: Практична психологія

Одеса - 2024

Затверджено:

Засіданням кафедри менеджменту охорони здоров'я
Одеського національного медичного університету

Протокол № 1 від 26 серпня 2024 року

Завідувач кафедри Олена РУДІНСЬКА

Розробники:

професор кафедри, д.пед.н., проф. Аннієнкова І.П.

доцент кафедри, к.екон.н., доц. Кусик Н.Л.

доцент кафедри, к.іст.н., доц. Дружкова І.С.

ТЕМА 1.

НАУКОВЕ ПІЗНАННЯ: СУТНІСТЬ, ОСОБЛИВОСТІ ТА ФОРМИ

Мета: формування уявлення про сутність наукового пізнання, визначення відмінностей між навчанням та науковим пізнанням, засвоєння основних понять науки.

Основні поняття:

1. Наукове пізнання. Сутність, етапи та методи наукового пізнання.
2. Форми наукового пізнання. Спостереження, експеримент, моделювання, систематизація.
3. Особливості наукового пізнання. Об'єктивність, доказовість, системність, націленість на істину.

ПЛАН

1. Організаційні заходи.

Вступ, визначення теми та мети заняття.

2. Формування професійних вмінь:

Кейс для аналізу:

Ви дослідник, якому необхідно провести наукове дослідження у галузі менеджменту. Які форми наукового пізнання будуть найбільш доречними і чому? Як особливості наукового пізнання впливатимуть на результати дослідження?

Запитання для обговорення:

- Що таке наукове пізнання?
- Які основні форми наукового пізнання?
- Чим наукове пізнання відрізняється від побутового?
- Як етапи наукового пізнання впливають на його результативність?

3. Практичне завдання:

- Визначте, які особливості наукового пізнання є важливими для різних галузей науки.
- Проаналізуйте конкретний експеримент або дослідження з точки зору форм наукового пізнання.
- Розробіть план проведення наукового дослідження з обов'язковим використанням обраних форм наукового пізнання.

Основні поняття:

Поняття	Сутність
Наукове пізнання	Процес об'єктивного дослідження дійсності з метою відкриття нових знань.

Поняття	Сутність
Форма наукового пізнання	Методи та способи отримання наукової інформації (спостереження, експеримент тощо).
Особливості наукового пізнання	Принципи, що визначають науковий характер пізнання (об'єктивність, доказовість, системність).

ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ / РЕФЕРАТИВ.

1. Історія розвитку науки: основні етапи та наукові революції.
2. Науковий метод: його етапи та важливість для наукових досліджень.
3. Вплив науки на суспільство та технології.
4. Роль наукових досліджень у розвитку сучасного світу.

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ.

1. Що таке наука і які її основні завдання?
2. Які ключові етапи в історії розвитку науки?
3. Яка роль наукового методу у проведенні досліджень?
4. Як наука впливає на сучасне суспільство?

Тестування.

1. Що таке наука?
 - A) Сукупність технологій
 - B) Система знань, отриманих через дослідження
 - C) Філософська концепція
 - D) Експериментальна діяльність
2. Яке завдання науки?
 - A) Виключно теоретичне дослідження
 - B) Пояснення і передбачення явищ
 - C) Вивчення історії
 - D) Розробка технологій
3. Що таке науковий метод?
 - A) Процес планування роботи
 - B) Спосіб перевірки гіпотез через дослідження
 - C) Створення нових технологій
 - D) Обговорення теорій
4. Яка роль науки в сучасному світі?
 - A) Виключно розвиток технологій
 - B) Створення нових форм знань і технологій
 - C) Лише підготовка фахівців
 - D) Пояснення історичних подій
5. Що є етапом наукового дослідження?
 - A) Планування бюджету
 - B) Формулювання гіпотези

- C) Проведення експериментів для бізнесу
- D) Оцінка маркетингової стратегії

ТЕМА 2: МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У МЕНЕДЖМЕНТІ

Мета:

Ознайомити студентів з основними принципами та підходами до наукових досліджень у менеджменті, включаючи методологічні основи, етапи досліджень, вибір методів, аналіз даних та формування висновків.

Основні поняття:

1. **Методологія наукового дослідження.**
Методологія як система принципів і методів організації наукових досліджень.
2. **Принципи наукових досліджень у менеджменті.**
Науковість, об'єктивність, системність, чіткість, цілісність.
3. **Види наукових досліджень у менеджменті.**
Фундаментальні та прикладні дослідження.
4. **Методи досліджень.**
Якісні та кількісні методи, методи збору та аналізу даних.
5. **Етапи проведення наукового дослідження.**
Формулювання проблеми, визначення мети, вибір методів, збір і обробка даних, аналіз результатів, формулювання висновків.

ПЛАН

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ:

Привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми та мети заняття, мотивація здобувачів щодо вивчення теми.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ВМІНЬ І НАВИЧОК:

Кейс для аналізу:

Ви керівник проєкту, якому необхідно дослідити ефективність нової стратегії управління в компанії. Які етапи наукового дослідження ви б застосували? Які методи дослідження будуть найефективнішими для оцінки успішності цієї стратегії?

Запитання для обговорення:

1. Що таке методологія наукового дослідження?
 - Яка роль методології у науковому процесі?
 - Чим відрізняється методологія від методів?
2. Принципи наукових досліджень у менеджменті.
 - Що означає принцип науковості?
 - Як об'єктивність і системність впливають на якість досліджень?
3. Види наукових досліджень у менеджменті.
 - У чому полягає різниця між фундаментальними та прикладними дослідженнями?

- Яку роль відіграють прикладні дослідження в управлінні?
- 4. Методи досліджень у менеджменті.
 - Які методи збору даних використовуються найчастіше?
 - Чим відрізняються кількісні методи від якісних?
- 5. Етапи наукового дослідження.
 - Які ключові етапи наукового дослідження?
 - Як правильно формулювати наукові гіпотези?

Практичне завдання:

1. Вибір методів дослідження.

Ви керівник HR-відділу, який повинен дослідити причини плинності кадрів у компанії. Визначте методи збору та аналізу даних, які будуть найбільш ефективними для цього дослідження.

2. Розробка плану дослідження.

Сформулюйте етапи дослідження для аналізу впливу інноваційної технології на ефективність роботи менеджерів середньої ланки.

3. Аналіз результатів дослідження.

На основі зібраних даних про продуктивність персоналу визначте, які зміни потрібно внести в управлінську стратегію компанії для підвищення результативності.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ

Поняття	Сутність
Методологія дослідження	Система принципів, методів і прийомів, які використовуються для організації і проведення наукового дослідження.
Принципи наукового дослідження	Науковість, об'єктивність, системність, точність, критичність та відтворюваність результатів.
Фундаментальні дослідження	Дослідження, спрямовані на отримання нових знань і теоретичних висновків, які не мають негайного практичного застосування.
Прикладні дослідження	Дослідження, метою яких є вирішення конкретних практичних проблем у сфері менеджменту.
Кількісні методи	Методи, які використовують числові дані та статистичний аналіз для отримання результатів (анкети, опитування, статистика).
Якісні методи	Методи, що досліджують явища за допомогою нечислових даних (інтерв'ю, спостереження, контент-аналіз).

ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ / РЕФЕРАТИВ:

1. Вибір методів дослідження в управлінських практиках.
2. Системний підхід до наукових досліджень у менеджменті.
3. Використання якісних і кількісних методів у менеджменті.
4. Етапи проведення наукових досліджень: від ідеї до результату.

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ:

1. Що таке методологія наукового дослідження?
2. Які основні принципи наукових досліджень у менеджменті?
3. Які існують види наукових досліджень у сфері управління?
4. Які методи дослідження є найбільш доцільними для менеджменту?
5. Які основні етапи проведення наукового дослідження?

ТЕСТУВАННЯ:

1. Що таке методологія дослідження?
А) Збір даних без систематизації
В) Система принципів і методів організації досліджень
С) Метод обробки даних
D) Рандомізоване тестування
2. Який з методів дослідження є кількісним?
А) Інтерв'ю
В) Анкета
С) Спостереження
D) Контент-аналіз
3. Який етап є першим у науковому дослідженні?
А) Аналіз даних
В) Вибір методів
С) Формулювання проблеми
D) Написання висновків
4. Що є основним завданням прикладних досліджень?
А) Отримання нових знань для подальшого теоретичного розвитку
В) Вирішення конкретних практичних проблем
С) Формулювання нових теорій
D) Створення експериментальної моделі
5. Що означає об'єктивність у наукових дослідженнях?
А) Особисте бачення дослідника
В) Незалежність результатів від суб'єктивних факторів
С) Підтвердження власної гіпотези
D) Сумісність результатів з бажаними очікуваннями

ТЕМА 3. МЕТОДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Мета:

Ознайомити студентів з різними методами наукових досліджень, їх класифікацією, принципами використання в наукових роботах, а також розглянути їх застосування у дослідженнях менеджменту.

Основні поняття:

1. Методи наукових досліджень.

Система прийомів і процедур, які використовуються для збору та аналізу інформації в рамках наукового дослідження.

2. Класифікація методів.

Якісні та кількісні методи, емпіричні, теоретичні, і змішані методи.

3. Емпіричні методи.

Спостереження, експеримент, вимірювання, анкетування.

4. Теоретичні методи.

Аналіз, синтез, індукція, дедукція, моделювання, абстрагування.

5. Методи збору даних.

Опитування, інтерв'ю, спостереження, контент-аналіз.

6. Методи обробки даних.

Статистичний аналіз, факторний аналіз, кластерний аналіз, кореляційний аналіз.

ПЛАН

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ:

Привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми та мети заняття, обговорення важливості методів досліджень у менеджменті.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ВМІНЬ І НАВИЧОК:

Кейс для аналізу:

Ви керівник проєкту, що досліджує вплив нових технологій на ефективність управлінських процесів у компанії. Які методи збору та аналізу даних ви б застосували для досягнення точних і об'єктивних результатів?

Запитання для обговорення:

1. Що таке методи наукових досліджень?
 - Які основні типи методів ви знаєте?
 - У чому полягає відмінність між якісними та кількісними методами?
2. Класифікація методів дослідження.
 - Як класифікуються методи наукових досліджень?
 - У яких випадках доцільно використовувати емпіричні методи?
3. Емпіричні методи досліджень.

- Які основні емпіричні методи використовуються для збору інформації?
- Як правильно організувати спостереження та експеримент?
- 4. Теоретичні методи досліджень.
 - Чим відрізняється аналіз від синтезу?
 - Яка роль індукції та дедукції у формуванні наукових висновків?
- 5. Методи збору та обробки даних.
 - Які методи збору даних застосовуються в сучасних наукових дослідженнях?
 - Як статистичні методи допомагають у наукових дослідженнях?

Практичне завдання:

1. **Вибір методів збору даних.**
Ви проводите дослідження на тему задоволеності працівників умовами праці. Визначте, які методи збору даних (опитування, інтерв'ю, спостереження) є найефективнішими для вашого дослідження, та поясніть вибір.
2. **Обробка даних.**
Після збору інформації про продуктивність працівників вашої компанії, розрахуйте середній рівень продуктивності та проведіть кореляційний аналіз для визначення впливу мотиваційних факторів.
3. **Розробка плану дослідження.**
Складіть план дослідження для аналізу впливу нової стратегії управління на продуктивність працівників із застосуванням емпіричних та теоретичних методів.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ

Поняття	Сутність
Емпіричні методи	Методи збору фактичної інформації, зокрема спостереження, експеримент, вимірювання, анкетування.
Теоретичні методи	Методи аналізу і синтезу, індукції і дедукції, що дозволяють створювати нові теоретичні моделі та узагальнення.
Якісні методи	Методи дослідження явищ у їх природному середовищі, що використовують нечислові дані (інтерв'ю, спостереження, контент-аналіз).
Кількісні методи	Методи дослідження, що базуються на аналізі числових даних (анкети, статистичні аналізи).
Методи збору даних	Анкети, інтерв'ю, опитування, спостереження, що дозволяють зібрати необхідну для дослідження інформацію.
Методи обробки даних	Статистичні методи, факторний аналіз, кластерний аналіз, кореляційний аналіз, що дозволяють проаналізувати зібрані дані і

зробити наукові висновки.

ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ / РЕФЕРАТИВ:

1. Використання кількісних методів дослідження в менеджменті.
2. Емпіричні методи як основа дослідження управлінських процесів.
3. Індукція та дедукція у наукових дослідженнях.
4. Методи статистичного аналізу в наукових дослідженнях.

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ:

1. Що таке методи наукових досліджень і як вони класифікуються?
2. Які є основні емпіричні та теоретичні методи дослідження?
3. Які методи збору і обробки даних є найбільш популярними в менеджменті?
4. Як застосування різних методів впливає на якість наукових результатів?

ТЕСТУВАННЯ:

1. Який з наведених методів є емпіричним?
А) Аналіз
В) Спостереження
С) Синтез
D) Індукція
2. Що характеризує кількісні методи дослідження?
А) Використання числових даних
В) Використання описових даних
С) Проведення глибинних інтерв'ю
D) Аналіз текстів і документів
3. Який метод є теоретичним?
А) Експеримент
В) Опитування
С) Дедукція
D) Спостереження
4. Який з наведених методів збору даних є якісним?
А) Анкета
В) Спостереження
С) Статистичний аналіз
D) Факторний аналіз
5. Що таке кореляційний аналіз?
А) Аналіз взаємозв'язку між змінними

- B) Аналіз впливу мотивації на результати
- C) Аналіз статистичних даних
- D) Аналіз змісту текстових документів

ТЕМА4. НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ: СТРУКТУРА, ЛОГІКА ТА ЕТАПИ ПРОВЕДЕННЯ.

Мета:

Ознайомити студентів із послідовними етапами наукового дослідження, починаючи від вибору теми до презентації результатів, а також розкрити основні принципи планування та організації дослідницької роботи у сфері менеджменту.

Основні поняття:

1. **Етапи наукового дослідження.**
Послідовність дій, які забезпечують систематичне і обґрунтоване проведення дослідницького процесу.
2. **Формулювання проблеми дослідження.**
Визначення наукової проблеми, яка потребує вирішення.
3. **Постановка цілей і завдань.**
Чітке формулювання мети дослідження і конкретних завдань, які мають бути вирішені.
4. **Розробка гіпотези.**
Попереднє наукове припущення щодо результатів дослідження.
5. **Вибір методів дослідження.**
Визначення адекватних наукових методів для збору та аналізу даних.
6. **Збір і аналіз даних.**
Організація процесу збору необхідної інформації та її науковий аналіз.
7. **Формулювання висновків і рекомендацій.**
Підбиття підсумків дослідження, узагальнення отриманих результатів.
8. **Публікація та презентація результатів.**
Представлення результатів наукового дослідження для широкого загалу.

ПЛАН

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ:

Привітання студентів, оголошення теми та мети заняття, обговорення важливості етапів наукового дослідження для забезпечення його успішності та об'єктивності.

ОСНОВНІ ЕТАПИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

1. **Вибір теми та формулювання проблеми дослідження.**
 - Як правильно обрати актуальну тему дослідження?
 - Що таке наукова проблема та як її коректно сформулювати?
2. **Постановка мети і завдань дослідження.**
 - Чому важливо чітко визначати мету дослідження?
 - Як правильно формулювати дослідницькі завдання?
3. **Розробка гіпотези.**
 - Що таке гіпотеза в науковому дослідженні?
 - Як розробити обґрунтовану гіпотезу?

4. Вибір методів дослідження.

- Які методи наукового дослідження є найефективнішими в менеджменті?
- Як правильно обирати методи відповідно до специфіки дослідження?

5. Збір даних.

- Які методи збору даних є найпоширенішими?
- Як організувати процес збору інформації та забезпечити її достовірність?

6. Аналіз і узагальнення даних.

- Як ефективно аналізувати отриману інформацію?
- Які інструменти допоможуть у систематизації та узагальненні даних?

7. Формулювання висновків і розробка рекомендацій.

- Як сформулювати висновки, що базуються на результатах дослідження?
- Як підготувати практичні рекомендації на основі отриманих результатів?

8. Публікація та презентація результатів дослідження.

- Як правильно представити результати наукової роботи?
- Які є основні вимоги до написання наукових статей?

Практичне завдання:

1. Формулювання теми та проблеми дослідження.

Виберіть актуальну проблему в сфері менеджменту та сформулюйте чітку тему і дослідницьку проблему для майбутньої наукової роботи.

2. Постановка мети і завдань.

Для обраної теми дослідження визначте мету та складіть список завдань, які потрібно вирішити.

3. Розробка гіпотези.

Запропонуйте можливу гіпотезу для вашого дослідження.

4. Вибір методів дослідження.

Підберіть методи, які будуть використовуватися для збору даних і їх аналізу, та поясніть свій вибір.

5. Презентація результатів дослідження.

Підготуйте коротку доповідь про ваш план наукового дослідження, включаючи всі етапи його проведення.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ

Поняття	Сутність
Проблема дослідження	Актуальна наукова проблема, що потребує дослідження та вирішення.

Поняття	Сутність
Мета дослідження	Загальна ціль, яку ставить перед собою дослідник, що визначає напрямок наукової роботи.
Завдання дослідження	Конкретні дії, що необхідно виконати для досягнення поставленої мети.
Гіпотеза	Попереднє наукове припущення, яке потребує перевірки та підтвердження або спростування у процесі дослідження.
Методи дослідження	Сукупність прийомів і процедур, які використовуються для збору, аналізу і обробки даних.
Аналіз даних	Процес систематизації, обробки та інтерпретації отриманих даних для формування висновків.
Публікація результатів	Процес представлення результатів дослідження у вигляді наукових статей, доповідей, презентацій тощо.

ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ / РЕФЕРАТИВ:

1. Роль гіпотези в наукових дослідженнях.
2. Основні етапи підготовки та проведення наукового дослідження.
3. Методи збору і аналізу даних у дослідженнях менеджменту.
4. Структура наукової статті: як правильно підготувати публікацію.

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ:

1. Які основні етапи проведення наукового дослідження?
2. Яка роль гіпотези в науковій роботі?
3. Які методи збору та аналізу даних є найбільш популярними в менеджменті?
4. Як правильно представляти результати наукових досліджень?

ТЕСТУВАННЯ:

1. Який з етапів є першим у науковому дослідженні?
 - A) Збір даних
 - B) Формулювання проблеми
 - C) Постановка мети
 - D) Публікація результатів
2. Що таке гіпотеза?
 - A) Опис результатів дослідження
 - B) Початкове наукове припущення
 - C) Метод дослідження
 - D) Завдання дослідження

3. На якому етапі проводиться збір інформації?
 - A) Формулювання проблеми
 - B) Постановка мети
 - C) Публікація результатів
 - D) Збір даних
4. Що є кінцевим етапом наукового дослідження?
 - A) Вибір методів дослідження
 - B) Публікація та презентація результатів
 - C) Постановка завдань
 - D) Розробка гіпотези
5. Що таке аналіз даних?
 - A) Процес збору інформації
 - B) Процес систематизації та інтерпретації отриманих даних
 - C) Опис методів дослідження
 - D) Формулювання гіпотези

ТЕМА 5: АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА

Мета:

Ознайомити студентів із основами академічної доброчесності та академічної культури, розкрити їх важливість для наукової та освітньої діяльності, а також розглянути відповідні етичні принципи й стандарти поведінки у навчальних та дослідницьких процесах.

Основні поняття:

1. **Академічна доброчесність.**
Дотримання етичних принципів і стандартів у науково-освітньому середовищі.
2. **Академічна культура.**
Сукупність цінностей, норм, і правил поведінки, що регулюють діяльність учасників академічного процесу.
3. **Плагіат.**
Привласнення авторства на чужі ідеї, тексти чи дослідження без належного посилання на джерело.
4. **Самоплагіат.**
Використання власних попередніх робіт без належного зазначення.
5. **Фальсифікація та фабрикація.**
Викривлення або вигадкування результатів наукових досліджень.
6. **Етичні принципи академічної діяльності.**
Принципи, що базуються на чесності, відповідальності, повазі та прозорості в освітньому процесі.

ПЛАН

1. Академічна доброчесність: визначення та складові.

- Що таке академічна доброчесність?
- Які основні елементи включає академічна доброчесність (чесність, об'єктивність, прозорість, відповідальність)?

2. Основні види академічних порушень.

- Плагіат: визначення, приклади, наслідки.
- Фальсифікація та фабрикація наукових даних.
- Недобросовісне рецензування та використання чужих робіт без згоди.
- Порушення прав інтелектуальної власності.

3. Принципи академічної культури.

- Академічна етика як основа взаємодії у науковому середовищі.

- Важливість доброзичливої та поважної взаємодії між студентами, викладачами та науковцями.
- Відповідальність за дотримання академічних норм.

4. Протидія академічним порушенням.

- Як запобігти плагіату: правильне оформлення цитувань та посилань.
- Використання антиплагіатних програм для перевірки робіт.
- Прозорість процесу наукової та освітньої діяльності.

5. Академічна доброчесність у наукових дослідженнях та освітньому процесі.

- Важливість академічної доброчесності у процесі написання наукових робіт та дисертацій.
- Вимоги до студентських робіт та академічних досліджень.

6. Роль освітніх закладів у формуванні академічної культури.

- Політики та кодекси університетів щодо академічної доброчесності.
- Освітні програми, спрямовані на розвиток академічної культури.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ:

1. Аналіз прикладів плагіату.

Розгляньте кілька прикладів плагіату та інших академічних порушень. Визначте, як їх можна було б уникнути.

2. Розробка кодексу академічної доброчесності.

Підготуйте короткий проект кодексу доброчесності для студентів вашого навчального закладу, включивши принципи етичної поведінки, недопущення плагіату та відповідальність за академічні порушення.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ:

Поняття	Сутність
Академічна доброчесність	Дотримання етичних норм у науковій та освітній діяльності, що забезпечує чесність і прозорість процесу навчання та досліджень.
Академічна культура	Сукупність норм і правил поведінки в академічному середовищі, що включають відповідальність, повагу та взаємодію між учасниками освітнього процесу.
Плагіат	Використання чужих ідей, досліджень або текстів без належного посилання.

Поняття	Сутність
Фальсифікація	Викривлення або перекозчення наукових даних або результатів досліджень.
Фабрикація	Вигадування або створення неправдивих даних у процесі наукового дослідження.
Самоплагіат	Використання своїх попередніх робіт без належного зазначення.
Етичні принципи	Чесність, відповідальність, об'єктивність, прозорість, які регулюють поведінку в науково-освітньому середовищі.

ТЕСТОВІ ПИТАННЯ:

- Що таке академічна доброчесність?
 - Дотримання правил публікації
 - Використання академічних ресурсів
 - Дотримання етичних принципів у навчанні та дослідженнях
 - Підтримка наукових проєктів
- Яким чином можна уникнути плагіату?
 - Оформлювати посилання на джерела
 - Використовувати чужі роботи без дозволу
 - Ігнорувати правила цитування
 - Копіювати текст без змін
- Що таке самоплагіат?
 - Використання чужих робіт без посилання
 - Повторне використання власних робіт без належного зазначення
 - Фальсифікація наукових даних
 - Оформлення публікації без дозволу автора
- Яке з наведених дій є порушенням академічної доброчесності?
 - Цитування джерел
 - Оформлення посилань
 - Використання чужого тексту без посилання
 - Проведення досліджень за правилами
- Що є складовою академічної культури?
 - Недобросовісна конкуренція
 - Відповідальність та чесність
 - Ігнорування етичних принципів
 - Фальсифікація результатів

ТЕМА6. АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

Мета.

Ознайомлення з поняттям академічного плагіату, його основними видами та принципами запобігання. Формування навичок академічної доброчесності.

Основні поняття.

1. Поняття академічного плагіату.

Сутність і форми академічного плагіату, правові та етичні наслідки.

2. Види академічного плагіату.

Прямий плагіат, перефразування без належної атрибуції, використання чужих робіт без дозволу.

3. Запобігання академічному плагіату.

Інструменти виявлення плагіату, принципи академічної доброчесності.

4. Вплив академічного плагіату.

Результати плагіату на кар'єру дослідника та академічну спільноту.

План.

1. Організаційні заходи: Привітання, перевірка присутніх, обговорення теми заняття.

2. Формування професійних вмінь і навичок:

○ **Кейс для аналізу.**

Студент подав роботу з ознаками плагіату. Які кроки потрібно вжити для визначення та вирішення проблеми? Які етичні наслідки можуть виникнути?

○ **Запитання для обговорення:**

1. Що таке академічний плагіат?

2. Які основні види плагіату?

3. Як запобігти плагіату у науковій роботі?

Практичне завдання.

1. Аналіз випадків академічного плагіату: Розберіть реальний випадок плагіату та його наслідки.

2. Розробка плану запобігання: Створіть стратегію запобігання академічному плагіату у своїй науковій роботі.

3. Оцінка інструментів перевірки: Оцініть можливості використання онлайн-інструментів для перевірки текстів на наявність плагіату.

Основні поняття.

Поняття	Сутність
Академічний плагіат	Використання чужих ідей, текстів чи результатів досліджень без належного зазначення джерел.

Поняття	Сутність
Прямий плагіат	Копіювання частин тексту або роботи без цитування чи атрибуції.
Перефразований плагіат	Зміна формулювання чужого тексту без посилання на оригінального автора.
Інструменти запобігання	Онлайн-сервіси для перевірки на плагіат та правила цитування.

Теми доповідей / рефератів.

1. Етичні аспекти академічного плагіату.
2. Інструменти для виявлення плагіату в наукових роботах.
3. Як уникати плагіату при написанні наукових статей?
4. Наслідки академічного плагіату для дослідників.

Підбиття підсумків.

1. Що таке академічний плагіат і його основні види?
2. Як правильно цитувати джерела в наукових роботах?
3. Які існують методи запобігання академічному плагіату?

Тестування.

1. Що таке академічний плагіат?
 - A) Оформлення посилань
 - B) Використання чужих ідей без належного посилання
 - C) Робота з науковими джерелами
 - D) Написання власної роботи
2. Який вид плагіату передбачає копіювання тексту без змін?
 - A) Перефразований плагіат
 - B) Прямий плагіат
 - C) Інтекстуальний плагіат
 - D) Плагіат через цитування
3. Що необхідно для запобігання плагіату?
 - A) Використання лише своїх робіт
 - B) Правильне цитування джерел
 - C) Копіювання текстів інших дослідників
 - D) Уникання посилань
4. Який інструмент використовується для перевірки тексту на наявність плагіату?
 - A) Пошукова система
 - B) Програмне забезпечення для перевірки плагіату
 - C) Науковий журнал
 - D) Бібліографічний довідник

5. Які етичні наслідки академічного плагіату?

- A) Підвищення репутації
- B) Втрата академічної довіри
- C) Отримання вищих оцінок
- D) Розширення знань

ТЕМА 7. ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНІСТЬ АКАДЕМІЧНОГО ТЕКСТУ

Мета:

Ознайомити студентів із поняттям інтертекстуальності, її значенням у наукових текстах та практичними аспектами використання цитувань, посилань та референцій у академічних роботах.

Основні поняття:

1. Інтертекстуальність.

Зв'язок тексту з іншими текстами через цитати, алюзії, посилання на відомі ідеї чи наукові концепції.

2. Цитування.

Пряме або непряме використання тексту іншого автора з відповідним оформленням джерела.

3. Алюзія.

Приховане чи явне посилання на інші твори або ідеї, що вимагає від читача знання контексту.

4. Посилання.

Вказівка на джерело інформації або цитати для забезпечення академічної доброчесності та достовірності тексту.

5. Референція.

Список джерел та літератури, що використані у тексті для підтвердження ідей та досліджень.

6. Самоцитування.

Використання власних попередніх робіт з обов'язковим посиланням на них.

ПЛАН

1. Поняття інтертекстуальності.

- Що таке інтертекстуальність?
- Основні теоретичні підходи до інтертекстуальності.
- Інтертекстуальність як метод дослідження в гуманітарних науках.

2. Роль інтертекстуальності в академічних текстах.

- Як інтертекстуальність збагачує академічні тексти?
- Вплив попередніх досліджень на формування нових знань.
- Створення нових ідей через взаємодію з іншими текстами.

3. Форми прояву інтертекстуальності в академічному тексті.

- Пряме цитування: правила і вимоги.
- Парафраз: переказ чужих ідей своїми словами з обов'язковим посиланням.
- Алюзії: культурні та наукові контексти, що впливають на розуміння тексту.

4. Види цитувань та оформлення посилань.

- Прямі цитати та оформлення відповідних джерел.
- Непрямі цитати (парафраз) та їх правильне оформлення.
- Академічні стилі цитування (APA, MLA, Chicago) та їх особливості.

5. Самоцитування як форма інтертекстуальності.

- Правила та етичні аспекти самоцитування.
- Як уникнути самоплагіату?
- Важливість оформлення посилань на власні попередні дослідження.

6. Плагіат та інтертекстуальність.

- Як відрізнити інтертекстуальність від плагіату?
- Важливість посилань для уникнення академічних порушень.
- Відповідальність за недобросовісне використання чужих текстів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ:

1. Аналіз інтертекстуальності у науковій статті.

Оберіть наукову статтю з вашої дисципліни та проаналізуйте, як у ній використовуються інші джерела. Які цитати, парафрази або алюзії використовує автор?

2. Написання тексту з елементами інтертекстуальності.

Напишіть короткий науковий текст на вибрану тему, використовуючи цитати або парафрази з інших робіт. Дотримуйтесь правил оформлення посилань.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ:

Поняття	Сутність
Інтертекстуальність	Взаємозв'язок між текстами через використання цитат, ідей та посилань на попередні дослідження, що дозволяє створювати новий контекст у науковому тексті.
Цитування	Використання фрагментів іншого тексту з відповідним посиланням на джерело.
Алюзія	Непряме або приховане посилання на інший текст, твір або концепцію, яка може бути зрозуміла лише тим, хто знає контекст.
Посилання	Вказівка на джерело інформації або цитати, що використовується для підтримки ідей у тексті.
Референція	Перелік джерел, використаних у дослідженні для

Поняття

Сутність

Самоцититування

підтвердження висновків та забезпечення достовірності тексту.

Використання власних попередніх робіт з обов'язковим зазначенням на них для уникнення самоплагіату.

ТЕСТОВІ ПИТАННЯ:

1. Що таке інтертекстуальність?
 - A) Взаємодія різних жанрів літератури
 - B) Використання елементів інших текстів у новому тексті
 - C) Введення нових текстів у науковий дискурс
 - D) Переклад текстів з однієї мови на іншу
2. Яке правило відображає правильне цитування?
 - A) Використання чужих текстів без змін
 - B) Оформлення цитати без посилання
 - C) Використання цитат із належним оформленням посилань
 - D) Переказування чужих ідей без згадування автора
3. Що є прикладом інтертекстуальності в академічному тексті?
 - A) Використання графіків і таблиць
 - B) Використання посилань на попередні дослідження
 - C) Створення нових теорій
 - D) Написання текстів без джерел
4. Яким чином можна уникнути самоплагіату?
 - A) Не використовувати свої попередні роботи
 - B) Використовувати власні роботи без посилання
 - C) Посилатися на свої попередні дослідження
 - D) Копіювати тексти з інших джерел
5. Яка функція інтертекстуальності в академічному тексті?
 - A) Створення нових ідей без залучення попередніх робіт
 - B) Забезпечення взаємодії текстів та побудови нових знань на основі попередніх досліджень
 - C) Ігнорування попередніх досліджень
 - D) Використання тільки власних ідей

ТЕМА8. МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ ТА ВИСТУПІВ

Мета:

Ознайомити студентів із процесом підготовки наукових публікацій та презентацій. Вивчити основні вимоги, етапи та техніки створення якісних наукових текстів і ефективних публічних виступів.

Основні поняття:

1. Наукова публікація.

Стаття або інший вид наукового тексту, підготовлений для публікації в наукових журналах або конференційних збірниках.

2. Публічний виступ.

Усна форма подання наукових результатів або досліджень на конференціях, симпозіумах або семінарах.

3. Структура наукової статті.

Введення, огляд літератури, методологія, результати, обговорення та висновки.

4. Наукова презентація.

Візуалізоване представлення наукової роботи або дослідження за допомогою слайдів, графіків, таблиць тощо.

5. Редагування та рецензування.

Процеси, спрямовані на вдосконалення наукового тексту та отримання зворотного зв'язку від рецензентів.

6. Академічний стиль письма.

Стиль викладення наукових текстів, який вирізняється чіткістю, логічністю та використанням спеціалізованої термінології.

ПЛАН

1. Вимоги до наукових публікацій.

- Що таке наукова публікація?
- Критерії якості наукової публікації.
- Основні вимоги наукових журналів до публікацій (формат, обсяг, структура).
- Вимоги до цитування та оформлення джерел.

2. Структура наукової статті.

- **Вступ:** обґрунтування теми дослідження, постановка проблеми.
- **Огляд літератури:** аналіз попередніх досліджень.
- **Методологія:** опис методів та підходів дослідження.
- **Результати:** виклад отриманих даних.

- **Обговорення:** інтерпретація результатів, порівняння з іншими дослідженнями.
- **Висновки:** підсумки дослідження та рекомендації для подальших досліджень.

3. Процес підготовки наукової статті.

- Етапи підготовки статті (вибір теми, планування, написання).
- Важливість послідовної роботи над текстом (чернетка, редагування, кінцевий варіант).
- Основні принципи академічного письма: чіткість, точність, логічність.

4. Роль рецензування та редагування.

- Етапи процесу рецензування наукових статей.
- Види рецензування: відкрите, подвійне сліпе, потрійне сліпе.
- Як відповідати на зауваження рецензентів та вдосконалювати текст.
- Роль редакторів у підготовці наукових публікацій.

5. Методика підготовки публічних виступів.

- Структура публічного виступу: вступ, основна частина, висновки.
- Техніка підготовки наукових презентацій (використання слайдів, графіків, таблиць).
- Важливість репетицій та контролю часу виступу.
- Ефективна комунікація з аудиторією, техніка відповіді на запитання.

6. Презентаційні засоби та їх роль у виступах.

- Важливість візуалізації результатів дослідження.
- Використання програм для створення слайдів (PowerPoint, Google Slides, Prezi).
- Як оформити презентацію для більшої наочності та чіткості.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ:

1. Написання наукової статті.

Оберіть тему дослідження та підготуйте наукову статтю за встановленими вимогами (структура, оформлення цитувань, реферування джерел).

2. Підготовка презентації.

На основі підготовленої статті створіть презентацію, яка буде використовуватися для публічного виступу. Підготуйте план виступу.

3. Рецензування роботи колеги.

Обміняйтеся статтями з колегами і виконайте рецензію на їхню роботу, звертаючи увагу на структуру, аргументацію та оформлення.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ:

Поняття	Сутність
Наукова публікація	Текст наукового характеру, підготовлений для публікації в журналі або збірнику конференцій.
Публічний виступ	Усна презентація результатів наукових досліджень на конференціях, семінарах тощо.
Редагування	Процес вдосконалення наукового тексту перед поданням на публікацію, включаючи граматичні, стилістичні правки та логічні виправлення.
Рецензування	Оцінка наукової статті рецензентом з метою визначення її відповідності критеріям якості та можливості публікації.
Академічний стиль	Особливий стиль викладу наукових текстів, що передбачає використання точної термінології, логічності викладу і доказовості аргументів.

ТЕСТОВІ ПИТАННЯ:

1. Що є обов'язковим компонентом наукової статті?
 - A) Опис особистого досвіду
 - B) Огляд літератури
 - C) Висновки, не підкріплені даними
 - D) Суб'єктивна оцінка
2. Яке завдання виконує рецензування?
 - A) Допомогає редакторам ухвалити рішення про публікацію
 - B) Є формальністю перед публікацією
 - C) Забезпечує автору рекламну підтримку
 - D) Забороняє авторам вносити зміни у текст
3. Які елементи є важливими у науковій презентації?
 - A) Чітка структура виступу та візуалізація даних
 - B) Детальні описи, що займають понад 15 слайдів
 - C) Неструктуроване викладення інформації
 - D) Використання виключно тексту без візуальних елементів
4. Яким чином слід використовувати цитати у науковій статті?
 - A) Додавати без вказівки на джерело
 - B) Оформлювати з відповідними посиланнями
 - C) Переписувати дослівно без оформлення
 - D) Не використовувати цитати взагалі
5. Чому важливо репетирувати публічний виступ?
 - A) Для перевірки часу виступу і чіткості подачі інформації
 - B) Щоб уникнути будь-яких запитань з боку аудиторії

- C) Для того, щоб забути всі матеріали
- D) Щоб імпровізувати під час виступу

ТЕМА 9. ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА ЯК НАУКОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

Мета:

Ознайомити студентів із процесом підготовки та оформлення кваліфікаційних робіт як результату наукового дослідження, а також з основними вимогами до структури та змісту цих робіт.

Основні поняття:

- 1. Кваліфікаційна робота.**
Завершальний етап навчання, який полягає у підготовці студентом наукової роботи, що демонструє здатність до самостійного дослідження.
- 2. Структура наукової роботи.**
Стандартні компоненти кваліфікаційної роботи, такі як введення, основна частина, висновки, додатки.
- 3. Оформлення результатів дослідження.**
Вимоги до представлення наукових даних, таблиць, графіків, діаграм та бібліографічного опису.
- 4. Академічна доброчесність.**
Дотримання принципів академічної етики, у тому числі уникнення плагіату та правильне цитування джерел.

ПЛАН

1. Кваліфікаційна робота як форма наукового дослідження.

- Поняття кваліфікаційної роботи.
- Роль кваліфікаційної роботи у завершенні навчання та здобутті кваліфікації.
- Види кваліфікаційних робіт (бакалаврські, магістерські, дипломні).

2. Вимоги до структури та оформлення кваліфікаційної роботи.

- **Зміст:** короткий огляд структури роботи (вступ, огляд літератури, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки).
- **Вступ:** постановка проблеми, обґрунтування актуальності теми дослідження, формулювання мети і завдань.
- **Основна частина:** методи дослідження, аналіз отриманих даних, опис проведених експериментів або досліджень.
- **Висновки:** підсумки дослідження, досягнення поставлених завдань, рекомендації для подальших досліджень.

3. Оформлення результатів дослідження.

- Використання графіків, таблиць, діаграм для ілюстрації результатів.

- Правила оформлення графічного та табличного матеріалу (нумерація, підписи, джерела).
- Вимоги до бібліографічного опису та оформлення списку літератури.

4. Правила цитування та уникнення плагіату.

- Академічна доброчесність: основні принципи.
- Правила цитування та оформлення посилань на використані джерела.
- Використання програм для перевірки унікальності тексту.
- Відповідальність за порушення принципів академічної доброчесності.

5. Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи.

- Вимоги до підготовки презентації результатів дослідження.
- Структура та зміст виступу під час захисту.
- Репетиція захисту, відповідь на запитання комісії.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ:

1. Написання розділу кваліфікаційної роботи.

Підготуйте одну з частин кваліфікаційної роботи (вступ, огляд літератури або основну частину), дотримуючись вимог до академічного стилю.

2. Оформлення таблиць і графіків.

Підготуйте декілька таблиць або графіків для демонстрації результатів дослідження, забезпечивши їх належне оформлення.

3. Цитування та оформлення літератури.

Оформіть список використаних джерел згідно з вимогами до бібліографічного опису, включаючи статті, монографії та інтернет-джерела.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ:

Поняття	Сутність
Кваліфікаційна робота	Самостійне наукове дослідження студента, яке демонструє його здатність до аналізу та вирішення наукових завдань.
Цитування	Оформлення посилання на джерело інформації або ідеї іншого автора в тексті кваліфікаційної роботи, що дозволяє уникнути плагіату.
Оформлення результатів	Представлення даних дослідження у вигляді таблиць, графіків або діаграм із зазначенням джерел та коректним підписом.
Академічна доброчесність	Принципи та норми поведінки в академічній сфері, що передбачають дотримання етики у написанні наукових робіт,

Поняття	Сутність
Захист кваліфікаційної роботи	уникнення плагіату та відповідальність за академічні результати. Публічна презентація та обговорення результатів наукового дослідження студентом перед екзаменаційною комісією, яка оцінює рівень знань і наукові досягнення.

ТЕСТОВІ ПИТАННЯ:

- Яким є основне завдання кваліфікаційної роботи?
 - Розкрити проблему та запропонувати її вирішення
 - Сформулювати нові теорії без проведення дослідження
 - Представити чужі дослідження як власні
 - Підготувати огляд літератури без аналізу
- Яка інформація повинна бути у вступі кваліфікаційної роботи?
 - Аналіз результатів дослідження
 - Постановка проблеми і обґрунтування актуальності
 - Висновки і рекомендації
 - Перелік джерел без опису
- Що є обов'язковим елементом підготовки до захисту кваліфікаційної роботи?
 - Оформлення лише текстової частини
 - Підготовка презентації та плану виступу
 - Відсутність будь-якої структури виступу
 - Ігнорування питань комісії
- Які дії відносяться до академічної недоброчесності?
 - Використання програм для перевірки унікальності
 - Плагіат та неправильне цитування джерел
 - Правильне оформлення бібліографічного списку
 - Рецензування наукових робіт
- Які вимоги пред'являються до оформлення таблиць і графіків у науковій роботі?
 - Їх не потрібно нумерувати та підписувати
 - Вони повинні мати назви та посилання на джерела
 - Їх можна вставляти без відповідного оформлення
 - Таблиці та графіки повинні бути представлені без підписів

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Основна:

Законодавчі і нормативні документи.

1. ДСТУ 8302:2015 Національний стандарт України «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». URL: <https://drive.google.com/file/d/0B1Ugk1fhA47Ha1NfZklYZ3QzeEU/view>
2. Про вищу освіту: Закон України 1556-VII від 01.07.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII зі змін. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
4. Про науково-технічну інформацію : Закон України від 25.06.1993 № 3322-XII зі змін. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/annot/3322-12>
5. Про наукову і науково-технічну діяльність. Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>

Підручники та навчальні посібники:

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
3. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень : підручник. Харків : Право, 2019. 368 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SENMK/OMND.pdf
4. Методологія та організація наукових досліджень (галузі знань: 05 – соціальні та поведінкові науки, 07 – управління та адміністрування) [Текст] : навч. посіб. / Л. Г. Ліпич, С. М. Бортнік, І. Г. Волинець та ін. ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 220 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/16477/1/MOND_2018_posibnyk.pdf
5. Методологія наукових досліджень: навч.-метод. посібник / Котловий С.А., Павлик Н.П., Сейко Н.А., Ситняківська С.М. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2023. 89 с. .URL: <http://surl.li/imbgy>
6. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с. URL: https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/Methodology_Zatserkovny_Tishayev_Demidov.pdf
7. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2018. 607 с. URL: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Methodol.pdf>
8. Ревуцька С.К. Курс лекцій з дисципліни «Академічне письмо». Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2018. 81 с.

9. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: навч. посібник. К.:НУХТ, 2022. 385 с. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/47687/1/MND.pdf>
10. Староста В. І. Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник для самостійної роботи здобувачів освіти. Вид. 2-е, випр. і доп. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. 72 с. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/34985>

Додаткова:

1. Академічна культура українського здобувачства: основні чинники формування та розвитку // Східноукраїнський Фонд соціальних досліджень. URL: http://fond.sociology.kharkov.ua/images/docs/academ_cult/material.pdf
2. Вдовенко Н. М., Сокур Л. В., Михальчишина Л. Г. Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності: методичні вказівки. Київ: НУБіП України, 2021. 100 с. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u295/2021_mond_metod_vkaziv_pe.pdf
3. Ладанюк А.П., Власенко Л.О., Кишенько В.Д. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 352 с. URL: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2019/Ladanuk_2018_352.pdf
4. Лазарєва О. В. Методологія наукових досліджень за фахом. Практикум для здобувачів. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 56 с. URL: <http://surl.li/mxtff>
5. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с. URL: https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/20201113_100711.pdf
6. Методологія і технологія наукових досліджень. Економічні науки (у схемах, визначеннях, прикладах) : навч. посіб. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2022. 56 с. URL: <http://surl.li/ghkpf>
7. Методологія наукових досліджень: навч.-метод. посібник / укладач Олійник Н.Ю. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. 105 с. URL: <file:///C:/Users/e141267aip/Downloads/Oliinyk-N.D.-Metodolohiia-naukovykh-doslidzhen.pdf>
8. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник / О.І. Гуторов; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків: ХНАУ, 2017. 272 с. URL: https://duikt.edu.ua/uploads/l_2032_60626625.pdf
9. Надикто В. Т., Чорна Т. С. Методологія наукових досліджень: посібник-практикум для виконання практичних робіт. Мелітополь: Люкс, 2020. 63 с. URL: <http://surl.li/mxsuy>
10. Практикум з методології наукових досліджень / О.М. Олексюк. К. : Київ. Ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 92 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/34166/6/O_Oleksiuk_PMND_IM.pdf
11. Тлумачно-термінологічний словник з методології наукового педагогічного дослідження / упорядники Н. Н. Чайченко, І. В. Ярмач. Суми : СОППО, 2012. 36 с.
12. Фундаментальні цінності академічної доброчесності. Переклад з англійської. Проектсприяння академічній доброчесності в Україні – SAIUP. URL:

https://academicintegrity.org/wpcontent/uploads/2019/04/Fundamental_Values_version_in_Ukrainian.pdf

13. Швець Ф.Д. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. Рівне:НУВГП, 2016. 151 с. URL:

https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/16477/1/MOND_2018_posibnyk.pdf

14. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень : навч. Посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 178 с. URL: http://ism-lnu.podia.com.ua/wp-content/vidannia/pidr/metod_nauk_dosl.pdf

Електронні інформаційні ресурси

1. Верховна рада України: офіційний веб-сайт. URL: www.rada.gov.ua.
2. Всесвітня організація охорони здоров'я. URL: www.who.int.
3. Державний заклад «Центр медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України»: офіційний веб-сайт. URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/main.html>.
4. Департаменті управління та контролю якості медичних послуг МОЗ України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/en/struktura>.
5. Держана служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: www.ukrstat.gov.ua
6. Європейська база «Здоров'я для всіх». URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/statreports.html>.
7. Європейське регіональне бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я. URL: www.euro.who.int.
8. Інтернет-портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua>
9. Лабораторія проблем економіки та управління в охороні здоров'я. URL: www.med122.com.
10. Медико - правовий портал. URL: <http://103-law.org.ua>.
11. Міністерство охорони здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/>.
12. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua.
13. Національна наукова медична бібліотека України. URL: <http://www.library.gov.ua>
14. Національна служба здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://nszu.gov.ua/pro-nszu>.
15. Національна академія медичних наук України. URL: www.amnu.gov.ua.
16. Охорона здоров'я. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/06/zb_zoz_17.xls.
17. Портал нормативних актів України та Всесвітньої медичної асоціації. URL: http://search.ligazakon.ua/search/law/npa/?s=search&idView=LZ_SUITE_NPA&beginPos=1&countBlock=10&kw2=82089
18. Провідний тренінговий портал України. URL: <http://www.training.com.ua>

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ НА ПРАКТИЧНОМУ ЗАНЯТТІ

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально- методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні практичні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв’язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь у практичному занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально- методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з розв’язання практичних ситуацій з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 80% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірної інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь у практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.

Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.
---------------------	--